

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Бережного Євгена Вікторовича на тему «Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Публічна презентація дисертаційної роботи Бережного Євгена Вікторовича на тему «Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу» відбулася на засіданні кафедри права гуманітарно-правового факультету, протокол № 12 від 02.03.2026 року. На підставі обговорення змісту презентації дисертаційної роботи ухвалено такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації:

1. Актуальність теми дослідження

Запобігання злочинності, в тому числі й в сфері безпеки руху та експлуатації транспорту, є одним з пріоритетних завдань будь-якої держави. Задля підвищення ефективності такої діяльності вкрай важливо проводити наукові дослідження, що поєднують кримінально-правовий та кримінологічний підходи, а також враховують практичний досвід запобіжних суб'єктів запобігання та протидії злочинності. Такий міждисциплінарний підхід дозволяє виявити наявні недоліки правозастосування та визначити більш дієві та науково обґрунтовані підходи до запобігання та протидії як злочинності взагалі, так і її проявам в окремих сферах людської діяльності.

Комплексні дослідження окремих видів кримінальних правопорушень дозволяють надати повну кримінально-правову та кримінологічну характеристику конкретного кримінально караного діяння. Відповідна модель охоплює кримінально-правовий аналіз законодавчої норми, кримінологічний аналіз показників вимірювання діяння, його латентність, детермінаційний комплекс досліджуваного кримінального правопорушення тощо. Такі наукові дослідження дозволяють значно покращити ефективність вже існуючих запобіжних заходів та сформувані прогресивні запобіжні стратегії.

Враховуючи зазначене, перед науковцями постало важливе питання – розробити обґрунтовану систему заходів запобігання кримінально каранім знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу з метою зменшення їх прояву в суспільстві.

В Україні не було здійснено комплексного монографічного дослідження, присвяченого саме кримінально-правовим та кримінологічним засадам запобігання кримінально караним знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Зазначене кримінальне правопорушення має свої специфічні особливості, високу латентність, а також значну суспільну небезпеку. Практика правозастосування свідчить про наявність системних проблем та недостатню сформованість системи запобіжної діяльності, як на загальносоціальному, так й на спеціально-кримінологічному рівнях. Саме це зумовлює актуальність та важливість обраної теми дисертаційного дослідження. Наукова розробка має як теоретичне, так й прикладне значення, а результати роботи можуть бути використані для вдосконалення законодавства та підвищення ефективності запобіжної діяльності.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Тема дисертації затверджена Вченою радою Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (Протокол № 3 від 25 жовтня 2023 року, зі змінами протокол № 3 від 23 жовтня 2024 року). Дисертація виконувалась на кафедрі права (702) гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут». Тематика дослідження узгоджується з Пріоритетними напрямками фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, визначеними Стратегією розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки. Також тема відповідає Основним науковим напрямкам та найважливішим проблемам фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України на 2024–2028 роки, затвердженим постановою Президії Національної академії наук України 10.04.2024 р. № 8 (пп. 3.5.7. «Кримінальне право та процес, кримінологія, судове право»). Окрім того, тема дисертації відповідає тематиці наукових досліджень кафедри права гуманітарно-правового факультету «Правові засади стійкості та сталого розвитку критичної інфраструктури», затвердженої 23.04.2024, державний реєстраційний номер 0124U002897.

3. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що за характером та змістом досліджуваної проблематики, дисертація є першим в Україні комплексним дослідженням, в якому всебічно висвітлено кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання кримінально караним знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.

У результаті дослідження розроблено та обґрунтовано цілісну наукову

концепцію запобігання кримінальним правопорушенням в цій сфері, зокрема:

вперше:

–досліджено склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 290 КК України в динаміці та визначено найбільш поширені види кримінальних покарань, які застосовуються до осіб, визнаних винними у вчиненні цього кримінального правопорушення;

–визначено ключові фактори, що сприяють латентизації кримінального правопорушення, передбаченого ст. 290 КК України;

–встановлено кримінологічно значущі риси осіб, що вчиняють кримінально каране знищення, підробку або заміну номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу, що дало можливість сформуванню типовий портрет такого злочинця;

–розроблено комплексну систему заходів запобігання кримінально каранім знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу;

удосконалено:

–наукові положення щодо сукупності кримінально каранім знищення, підробки або заміни номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу з іншими видами кримінальних правопорушень;

–обґрунтування необхідності криміналізації кримінально каранім знищення, підробки або заміни номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу як окремого складу кримінального правопорушення;

–наукові підходи до визначення детермінаційного комплексу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 290 КК України;

–аргументацію щодо ролі правової культури та правосвідомості населення у запобіганні злочинності, в тому числі й кримінально караного знищення, підробки або заміни номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу;

набули подальшого розвитку:

–наукові знання про найбільш поширені форми протиправної поведінки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 290 КК України, а також необхідності врахування її факультативних ознак;

–наукові позиції щодо важливості встановлення мотиву та мети для призначення покарання особі, винній у вчиненні досліджуваного кримінального правопорушення;

–пропозиції щодо необхідності розробки комплексної стратегії запобігання злочинності в Україні;

–положення про систему суб'єктів запобіжної діяльності кримінальним правопорушенням в цій сфері.

3. Теоретичне та практичне значення результатів роботи

Положення, висновки та пропозиції, наведені у дисертації, мають не лише теоретичну цінність, але й практичне значення. Результати роботи можуть бути використані:

–у науково-дослідній сфері – для подальшої розробки проблем кримінально-правового та кримінологічного характеру, пов'язаних із запобіганням кримінально караним знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу, а також у межах суміжних досліджень у сфері безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту;

–у нормотворчій діяльності – під час розробки змін до чинного законодавства, а також формуванні нових нормативно-правових актів;

–у правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності здійснення запобіжної діяльності в цій царині;

–у навчальному процесі – при підготовці навчально-методичних матеріалів та викладанні таких навчальних дисциплін, як «Кримінологія», «Кримінальне право» тощо.

4. Апробація/використання результатів дисертації

Основні положення роботи доповідалися та обговорювалися в межах таких наукових та науково-практичних заходів: науково-практична конференція до дня науки в Україні та з нагоди 25-річчя гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Міждисциплінарний дискурс: стійкість критичної інфраструктури» (Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», 14 травня 2024 р.); міжнародна науково-практична конференція молодих вчених та студентів «Юридична осінь 2024 року» (Харків, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 19 листопада 2024 р.); науково-практична конференція «Захист та стійкість критичної інфраструктури» (Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут», 14 травня 2025 р.).

6. Дотримання принципів академічної доброчесності

За результатами розгляду дисертація Бережного Євгена Вікторовича визнана оригінальною роботою, яка не містить фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 6 наукових публікацій, у тому числі:

- 3 статті у наукових фахових виданнях України за спеціальністю;
- 1 стаття у науковому виданні України;
- 2 тез виступів на наукових конференціях.

Наукові праці, які відображають основні результати дослідження

1. Бережний Є. Засади превентивної діяльності сервісних центрів Міністерства внутрішніх справ. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 323–325. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-2/78.

2. Бережний Є. В. Кримінально-правовий аналіз відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 290 КК України. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 10 (28). С. 273–283. DOI: 10.52058/2786-6300-2024-10(28)-273-283.

3. Бережний Є. В. Детермінаційний комплекс кримінально караного знищення, подробиць або заміни номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 1 (41). С. 360–370.

DOI: 10.52058/2786-5274-2025-1(41)-360-370.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Бережний Є. Теоретичні засади та практичні напрями превентивної діяльності сервісних центрів МВС України. Пропілеї права та безпеки. 2024. № 4. С. 100–102. DOI: 10.32620/pls.2024.4.16.

2. Бережний Є. Генеза криміналізації знищення, подробиць або заміни номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Юридична осінь 2024 року : зб. тез доп. та наук. повідомл. учасників міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів, Харків, 19 листоп. 2024 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2024. С. 83–86. URL: https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/wp-content/uploads/2022/02/zbirnyk-_2024-final.pdf.

3. Бережний Є. Кримінологічна профілактика як вид спеціально-кримінологічного запобігання кримінально каранним знищенню, подробиці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Пропілеї права та безпеки. 2025. № 6/7: Захист та стійкість критичної інфраструктури : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 14 трав. 2025 р. / Нац. аерокосм. ун-т «Харків. авіац. ін-т». С. 29–31. DOI: 10.32620/pls.2025.67.04.

8. Висновок наукового керівника

Роботу за тематикою дисертаційного дослідження Бережний Євгеній Вікторович розпочав у 2023 році на кафедрі права гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету «Харківський

авіаційний інститут». Перед дисертантом була поставлена мета, яка полягала у здійсненні комплексної кримінально-правової та кримінологічної характеристики досліджуваного діяння та формуванні рекомендацій щодо вдосконалення наявних та розробки нових ефективних запобіжних заходів. Об'єктом дослідження виступили суспільні відносини у сфері кримінально-правової охорони та запобігання злочинам проти безпеки руху та експлуатації транспорту, а предметом — відповідні кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання та протидії знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Для досягнення мети здобувачем було вирішено низку завдань, що охоплюють кримінально-правову характеристику знищення, підробки або заміни номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу; аналіз складу кримінального правопорушення, з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних ознак; здійснення кримінологічного аналізу показників вимірювання цього кримінального правопорушення; встановлення рівню його латентності; дослідження детермінаційного комплексу кримінального правопорушення, що вивчається; узагальненню кримінологічно значущих ознак особи злочинця; дослідженню заходів запобігання кримінально караним знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу; надання характеристика суб'єктів запобігання тощо.

За результатами наукового дослідження дисертантом вперше в Україні розроблено цілісну наукову концепцію запобігання кримінальним правопорушенням у цій сфері. Здобувачем сформульовано ознаки побудови типового портрету злочинця, встановлено ключові фактори латентизації та розроблено комплексну систему запобіжних заходів. Удосконалено наукові підходи до визначення детермінаційного комплексу та обґрунтовано необхідність запровадження кримінальної відповідальності за незаконну зміну показників одометра (запропонована нова стаття 290-1 КК України), що відповідає міжнародним тенденціям. Також автором систематизовано коло суб'єктів запобіжної діяльності у триланкову систему та запропоновано стратегію підвищення правової культури населення.

Під час навчання в аспірантурі Бережний Є. В. сумлінно та ретельно працював над дисертацією, творчо виконував рекомендації наукового керівника та успішно імплементував результати досліджень у практичну площину. Здобувач своєчасно виконав індивідуальний навчальний план та план наукової роботи, про що публічно звітував. На момент захисту дисертації Бережним Є. В. опубліковано 6 наукових праць, серед яких 3 статті у фахових виданнях України, що повністю відповідає вимогам щодо повноти публікації матеріалів. Результати досліджень пройшли апробацію на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Дисертаційна робота Бережного Є. В. містить результати завершеного самостійного дослідження, що вирішує актуальну наукову задачу. Достовірність результатів підтверджується логічною послідовністю викладу, ґрунтовним аналізом статистичних даних (зокрема, аналізом 75 вироків судів) та нормативно-правової бази. При написанні роботи здобувач суворо дотримувався принципів академічної доброчесності.

Враховуючи, що Бережний Є. В. успішно виконав індивідуальний навчальний план, досяг високих результатів у навчанні, а його дисертаційне дослідження характеризується науковою новизною та виконане на належному науковому рівні, вважаю, що дисертація на тему «Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії. Роботу можна рекомендувати до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді, а її автору, Бережному Євгену Вікторовичу, присудити ступінь доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Отже, вважаємо що дисертаційна робота Бережного Євгена Вікторовича «Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання знищенню, підробці або заміні номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44). Відтак, може бути представлена до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Головуючий на розширеному засіданні
кафедри права гуманітарно-правового факультету
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

«13» 03 2026р.

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ